

XXII-OJI JAUNŲJŲ MOKSLININKŲ PSICHOLOGŲ KONFERENCIJA

KASDIENYBĖ KINTANČIAME PASAULYJE

2025 m. gegužės 16 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
22nd Conference of Junior Researchers in Psychology
EVERYDAY LIFE IN A CHANGING WORLD
May 16, 2025

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS || ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair:

Greta Guogaitė

Nariai || Members:

Miglė Rudytė

Justė Margevičienė

Agnė Grigaitė

Livija Žiemienė

Donata Pečiukėnienė

Studentai || Students:

Ramunė Serapinė

Gintarė Ušakovaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS || SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkė || Chair:

prof. dr. Roma Jusienė

Nariai || Members:

prof. dr. Evaldas Kazlauskas

prof. dr. Ilona Laurinaitytė

doc. dr. Sigita Girdzijauskienė,

doc. dr. Greta Kaluževičiūtė-Moreton

doc. dr. Ramunė Dirvanskienė

dr. Arūnas Žiedelis

dr. Said Dadašev

dr. Austėja Dumarkaitė

KONFERENCIJOS GLOBĖJA || PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI || CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

INFORMACINIS RĖMĖJAS | INFORMATIONAL SPONSOR

RĖMĖJAI | SPONSORS

PARTNERIS | PARTNER

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

DOI <https://doi.org/10.15388/JMPK.2025>

ISSN 2669-0357

Copyright © 2025 Authors. Published by Vilnius University Press

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

KAIP SEKSUALINIAI MOTYVAI SUSIJĘ SU PASITENKINIMU ROMANTINIAIS SANTYKIAIS?

Saulė Zaveckaitė, dr. Justė Lukoševičiūtė-Barauskienė
*Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, Visuomenės sveikatos
fakultetas, Sveikatos psichologijos katedra*

Įvadas. Pasitenkinimas romantiniais santykiais (PRS) apima poros konfliktų sprendimo, kartu praleidžiamo laiko, bendravimo ir intymumo subjektyvius vertinimus (Funk ir Rogge, 2007). Seksualiniai motyvai (SM) – priežastys, dėl kurių asmenys užsiima seksualine veikla (Gravel ir kt., 2016). Išoriniai SM, pavyzdžiui, konfliktų vengimas, gali būti neigiamai susijęs su PRS (Georgieva ir kt., 2022). Išoriniai, „įrodymo sau“ SM arba patiriama amotyvacija gali būti susiję su žemesniu seksualiniu pasitenkinimu (Muisse, 2017). Tačiau vis dar nėra aišku, ar SM gali būti susiję, ne tik su pasitenkinimu seksualiniu gyvenimu, bet ir su PRS.

Metodai. Vykdytas vienmomentis kiekybinis tyrimas. Taikyta anoniminė anketinė apklausa, kurioje dalyvavo 205 tiriamieji (atsako dažnis 70,2 proc.). Įtraukimo kriterijai: pilnamečiai, kurie buvo romantiniuose santykiuose bent metus. Imtį sudarė 51,7 proc. moterų ir 48,3 proc. vyrų (amžiaus vidurkis 30,14±9,04 metų). Santykių trukmė variavo nuo 1 iki 34 metų. Vertinant PRS, naudota Porų pasitenkinimo indekso trumpesnioji versija (CSI-16; Funk ir Rogge, 2007), SM vertintas Seksualinės motyvacijos skale (SexMS; Gravel ir kt., 2016). Papildomai klausta apie lytį, amžių, santykių trukmę, statusą ir kt.

Rezultatai. Tiriamieji, kurie užsiėmė lytiniais santykiais, dėl vidinių ir asmeninių motyvų patyrė didesnę PRS (atitinkamai $p=0,34$, $p<0,001$; $p=0,22$, $p=0,002$). Tačiau moterys, kurios užsiėmė lytiniais santykiais dėl išorinių ($p=-0,26$, $p=0,008$) arba visai neturėjo motyvacijos ($p=-0,33$, $p<0,001$), patyrė mažesnę PRS. Vyrų, kurie įsitraukdavo į seksualinę veiklą dėl „įrodymo sau“, patyrė mažesnę PRS ($p=-0,37$, $p<0,001$). Taip pat pastebėta, kad šie koreliaciniai ryšiai yra stipresni 31–50 metų amžiaus grupėje, nei 18–30 metų grupėje.

Diskusija. SM buvo susiję su patiriamu PRS, tačiau sąsajų stiprumai skyrėsi priklausomai nuo lyties ir amžiaus grupės. Šie rezultatai svarbūs, kadangi parodo, kad poros seksualinis gyvenimas yra susijęs su patiriamu PRS. Tyrimas atskleidė, kad mažiau tyrinėtoje vidurinių suaugusiųjų imtyje seksualinių motyvų ir PRS sąsajos yra itin ryškios. Tai svarbu tiek konsultuojant poras, tiek toliau plečiant mokslinius tyrimus seksualumo srityje.

Raktiniai žodžiai: romantiniai santykiai, pasitenkinimas santykiais, seksualiniai motyvai, poros.

PSICHOLOGINIO ATSTUMO POVEIKIS TIKĖJIMUI SĄMOKSLO TEORIJOMIS: PAŽINTINIŲ KINTAMŲJŲ REIKŠMĖ

Justinas Zokas
Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. Nors pastaruoju metu susidomėjimas sąmokslo teorijomis yra išaugęs, bandymai atsakyti kodėl žmonės linksta tikėti sąmokslu, vis dar neturi aiškių atsakymų. Tyrimų lauke dominuoja mąstymo kintamųjų analizė, todėl platesni pažintinių kintamųjų tyrimai gali būti naudingi susidarant įvairialypį požiūrį į sąmokslo fenomeną. Pažymėtina, jog sąmokslo idėjos gali apimti ne tik vietinę šalį ar regioną, o ir labiau nutolusias vietas, todėl atstumas taip pat gali būti svarbus patikėjimo veiksnys. Taigi šiuo tyrimu siekiama analizuoti psichologinio atstumo įtaką tikėjimui sąmokslo teorijomis bei pažintinių kintamųjų reikšmę šiame procese.

Metodika. Eksperimentiniame tyrime dalyvavo 163 tiriamieji (107 moterys), atrinkti patogiaja atranka, amžiaus vidurkis 22,64 (SD = 3,15). Dalyviai buvo atsitiktinai suskirstyti į keturias psichologinio atstumo grupes: artimo (n = 45), vidutinio (n = 39), tolimo (n = 34) ir neutralaus (n = 45). Grupės buvo homogeniškos lyties, amžiaus, išsilavinimo, gyvenamosios vietos ir studijų krypties atžvilgiu ($p > 0,05$). Šamokslo patikėjimui išmatuoti pasitelktas Tikėjimo šamokslo teorijomis klausimynas. Vertinti ne tik atsakymai į teiginius, bet ir laikas, per kurį pateikiamas atsakymas. Pažintiniai kintamieji (paprastas ir pasirinkimo reakcijos laikas, erdvinė trumpalaikė atmintis ir trumpalaikės atminties apimtis) buvo matuojami pasitelkiant PsyToolkit programinę įrangą.

Rezultatai. Psichologinis atstumas neturėjo tiesioginės įtakos patikėjimui šamokslu ($p > 0,05$), tačiau atsakymų pateikimo greitis reikšmingai skyrėsi grupėse ($F = 7,5$; $df = 3$; $p < 0,001$). Mažiausiai laiko atsakyti skyrė tolimo atstumo grupės nariai ($M = 8,1$; $SD = 3,3$), kol ilgiausiai užtruko kontrolinės grupės nariai ($M = 11,3$; $SD = 3,1$), nors pažymėtina, kad tarp kontrolinės ir artimo bei vidutinio atstumo grupės reikšmingų skirtumų nerasta ($p > 0,05$). Iš pažintinių kintamųjų, tik trumpalaikės atminties gebėjimai turėjo silpną neigiamą ryšį su šamokslo idėjų patvirtinimu ($r = -0,2$; $p < 0,05$).

Diskusija ir išvados. Šio tyrimo rezultatai suteikia įžvalgų, kad psichologinis atstumas galimai sužadina skirtingo apkrovos lygio pažintinius procesus, tačiau šie mechanizmai patikėjimo šamokslu tiesiogiai nepaveikia. Tyrimo duomenys nepatvirtina hipotezės, jog psichologinis atstumas daro įtaką patikėjimui šamokslu, tačiau suteikia medžiagos tolesniems atsakymo greičio manipuliacijų tyrinėjimams. Taip pat rezultatai patvirtina, kad kai kurie pažintiniai kintamieji (pvz., trumpalaikės atminties matai) turi reikšmingą ryšį su patikėjimu šamokslo teorijomis.

Raktiniai žodžiai: psichologinis atstumas, šamokslo teorijos, pažintiniai kintamieji, atsakymo greitis, trumpalaikė atmintis

POKALBIŲ ROBOTU PAREMTŲ INTERVENCIJŲ VEIKSMINGUMAS PSICHIKOS SVEIKATAI: SISTEMINĖ APŽVALGA

Livija Žiemienė, dr. Austėja Dumarkaitė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas, Psichotraumatologijos centras

Įvadas. Psichikos sveikatos sutrikimai yra viena pagrindinių visuomenės sveikatos problemų (World Health Organization, 2022). Specialistų trūkumas ir išteklių stoka riboja pagalbos prieinamumą. Pokalbių robotai gali būti inovatyvus sprendimas mažinant psichikos sveikatos sutrikimų simptomus (Ollier et al., 2023), tačiau jų veiksmingumas vis dar nepakankamai ištirtas. Šioje apžvalgoje analizuojami naujausi empiriniai tyrimai apie pokalbių robotų intervencijų veiksmingumą. Apžvalgos tikslas buvo apžvelgti (1) analizuotų tyrimų specifiką, (2) intervencijų specifiką, (3) intervencijų veiksmingumą.

Metodika. Atlikta sisteminė apžvalga pagal PRISMA gaires. Straipsnių paieška atlikta 2025 m. vasarį Scopus duomenų bazėje, naudojant raktinius žodžius „chatbot intervention“ ir „mental health“. Į analizę įtraukti 2020–2025 m. publikuoti straipsniai anglų kalba, kuriuose empiriškai vertintas pokalbių robotų veiksmingumas psichikos sveikatai. Iš 210 rastų straipsnių po pirminės peržiūros atmesti 189, o po išsamesnės analizės į apžvalgą įtraukta 14 straipsnių.

Rezultatai. (1) Daugiausia tyrimų atlikta JAV (n = 6) ir Kinijoje (n = 4). Dažniausiai taikytas atsitiktinių imčių kontroliuojamas tyrimo dizainas (n = 7), vertinti depresijos ir nerimo simptomai (n = 9), daugumoje tyrimų dalyvavo jauni suaugusieji (n = 9). (2) Dauguma